

Het 5 - 1 systeem

Waar komt de term 5 - 1 vandaan?

In het veld staan 5 aanvallers en 1 spelverdeler. Andere systemen zijn 6 - 2 (2 spelverdelers, de achterste is setter en de voorste aanvaller) en 4 - 2 (2 spelverdelers, de voorste is setter, de achterste verdedigt en passt).

Hoe werkt het eigenlijk?

Vanaf de beginopstelling wordt er doorgedraaid met de klok mee. Na elke service verplaats je je naar je eigen positie. De spelverdeler en diagonaal verplaatsen zich altijd naar de rechterkant van het veld, de middens gaan - vanzelfsprekend - naar het midden en de buitenaanvallers gaan naar links. Als de tegenpartij serveert, verplaatsen de achterspelers zich *na de pass*.

Om dit switchen zo soepel mogelijk te laten verlopen, wordt bij de opstelling al zoveel mogelijk rekening gehouden met waar je uiteindelijk naartoe moet. Dit wordt duidelijk bij de uitleg per rotatie. Wel moet je wat betreft rotatie op de juiste plek staan ten opzichte van de mensen om je heen. Voorbeeld: begin je op de midachterpositie, moet je links van de rechtsachter, rechts van de linksachter en achter de midvoor blijven. Met de overige spelers (in dit geval rechtsvoor en linksvoor) heb je niets te maken. Een achterspeler mag dus voor een voorspeler staan, maar alleen als ze niet naast of achter elkaar staan.

De opstelling wordt zodanig neergezet dat de spelverdeler nooit mee hoeft te passen als de tegenstander serveert. Daardoor moet deze er extra rekening mee houden geen opstellingsfout te maken. De volgende symbolen zijn gebruikt om de posities per rotatie uit te leggen. NB: In principe wordt er meestal voor gekozen naast de spelverdeler ook de diagonaal uit de pass te halen en de voorste buiten erin te zetten. Hierdoor kan de diagonaal optimaal als aanvaller benut worden. Bij een moeilijke service van de tegenstander kan regelmatig wisselen van passer helpen de routine te doorbreken en kan de diagonaal ook meepassen.

Degene die altijd diagonaal van de setter staat bij beginopstelling. Op hoger niveau is de dia vaak een van de beste aanvallers en kan aangespeeld worden als hij/zij voor én achter staat (al moet hij/zij dan wel achter de 3-meterlijn blijven).

Spelverdeler

Diagonaal

Voorspeler

Midden

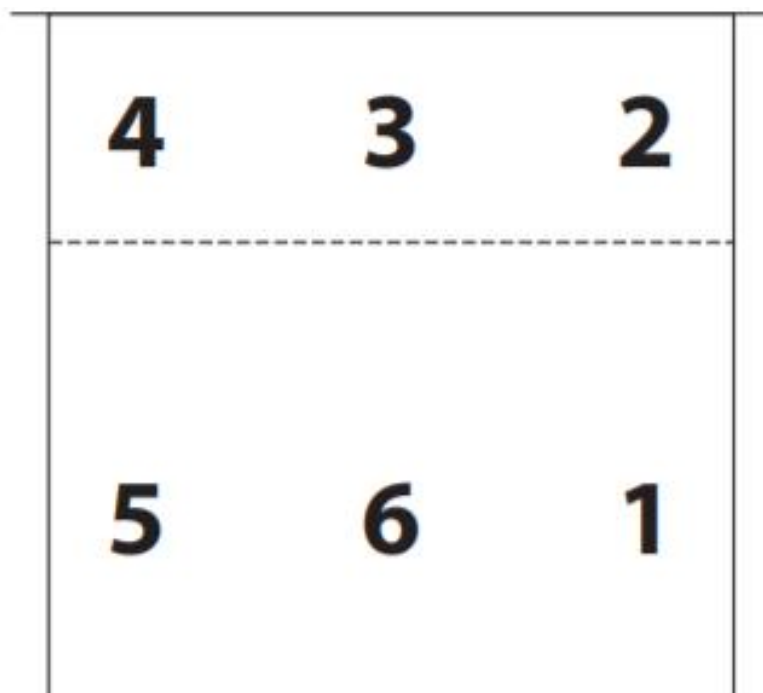
Buiten (= passer/loper)

Achterspeler

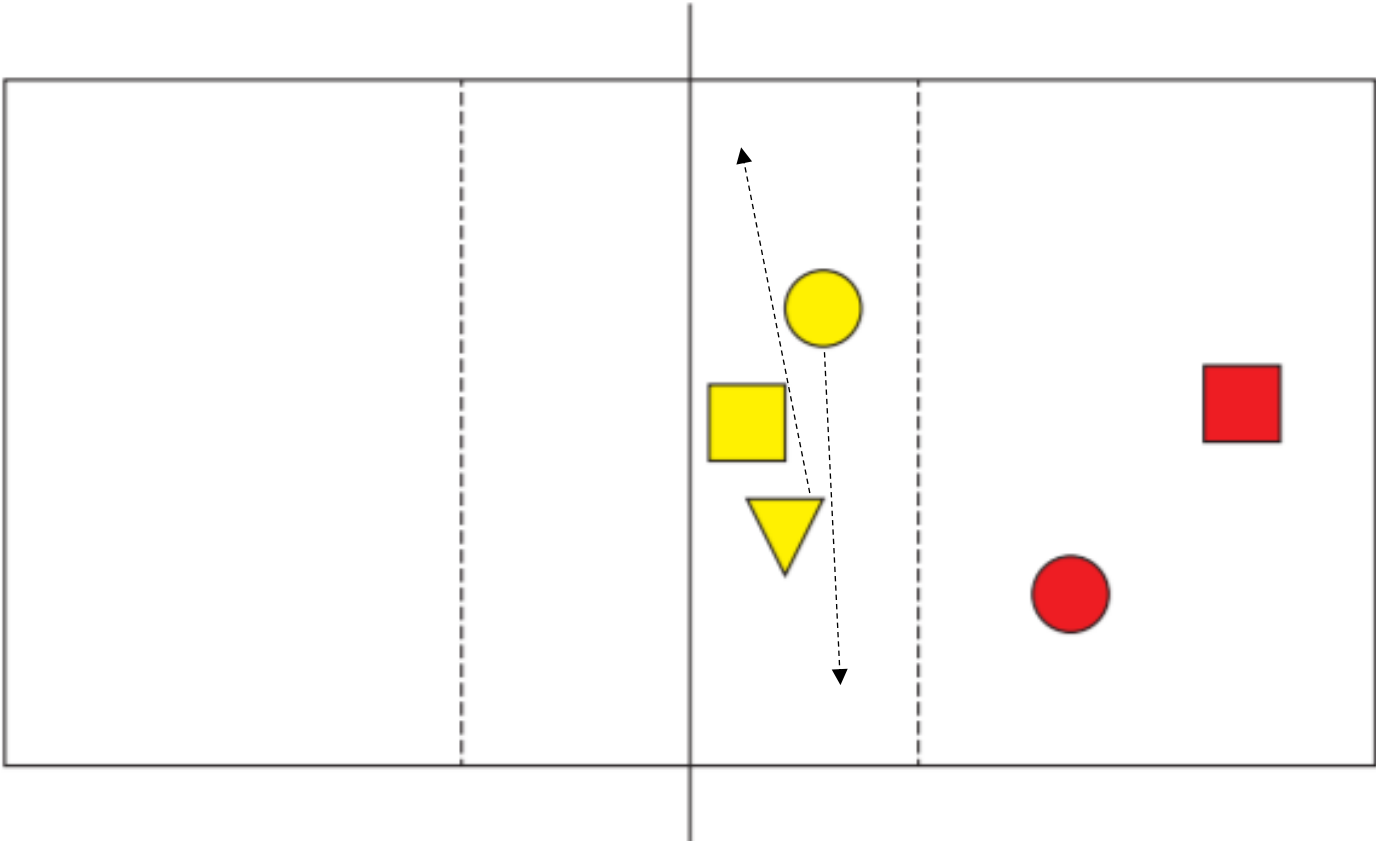
Onlogische volgorde

De nummering van de rotaties gaat als volgt: 1-6-5-4-3-2. Dit schijnt te staan voor de posities die de spelverdeler op dat moment inneemt, maar eerlijk gezegd blijft het onduidelijk. Wel wordt het vaak gebruikt om aan te geven wat een tactische plaats is om te serveren of aan te vallen, dus wel nuttig om te onthouden!

ROTATIE 1

Boven: opstelling bij eigen service / Beneden: opstelling bij service tegenstander

spelverdeler

diagonaal

voorspeler

midden

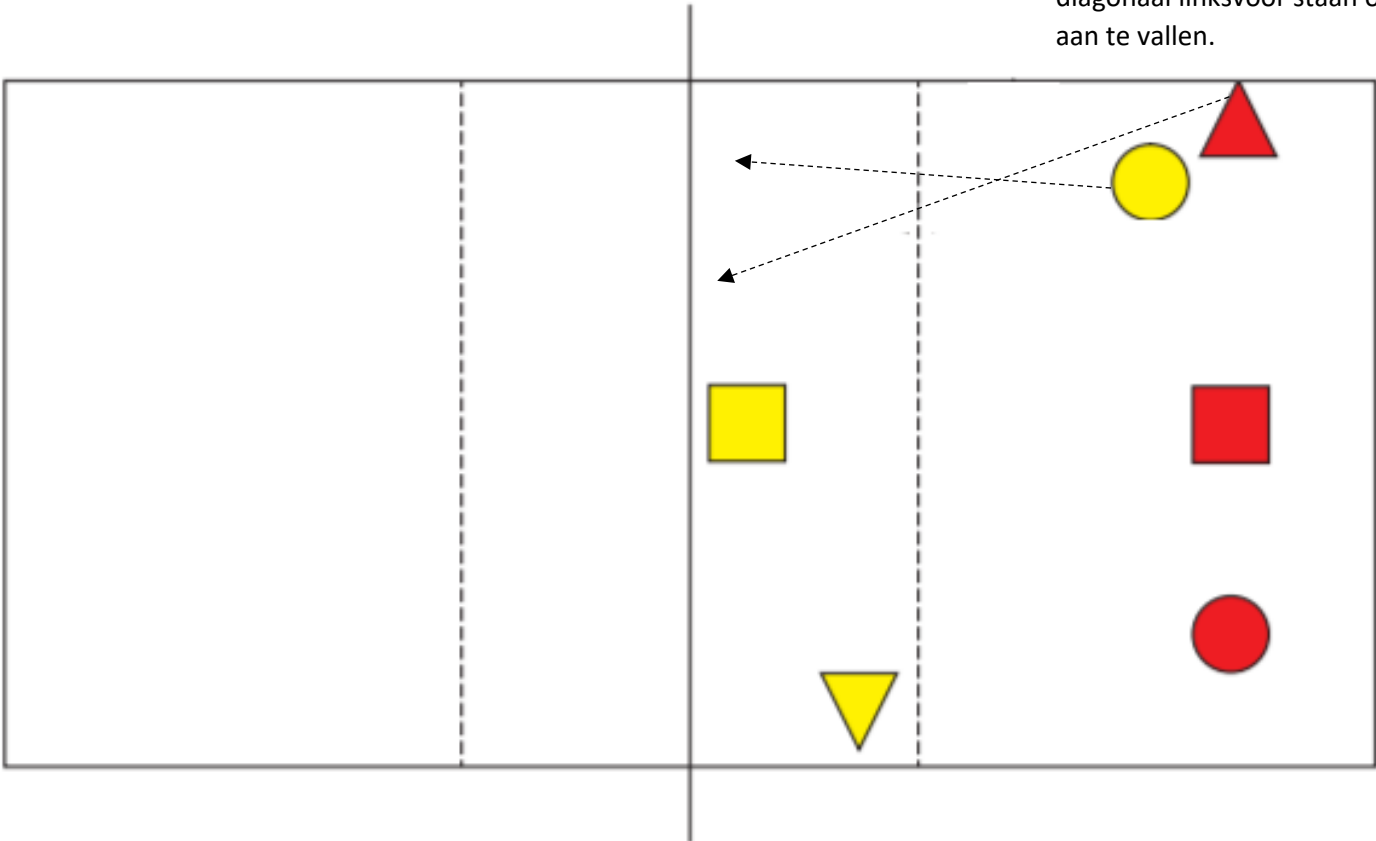

buiten

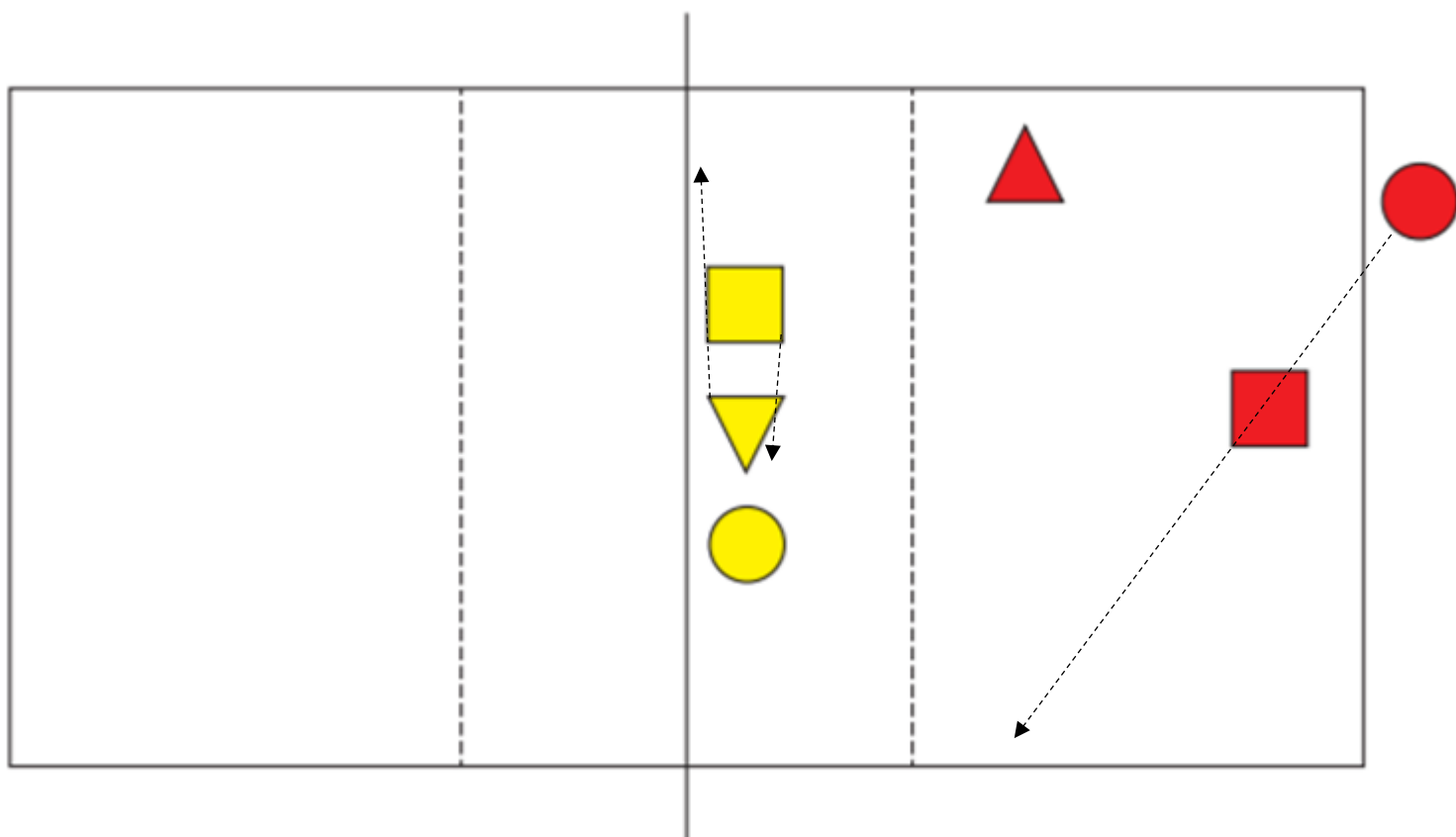
achterspeler

De uitzondering: Alléén bij deze rotatie én service van de tegenstander gaat de buiten naar rechtsvoor en blijft de diagonaal linksvoor staan om aan te vallen.

ROTATIE 6

Boven: opstelling bij eigen service / Beneden: opstelling bij service tegenstander

spelverdeler

midden

diagonaal

buiten

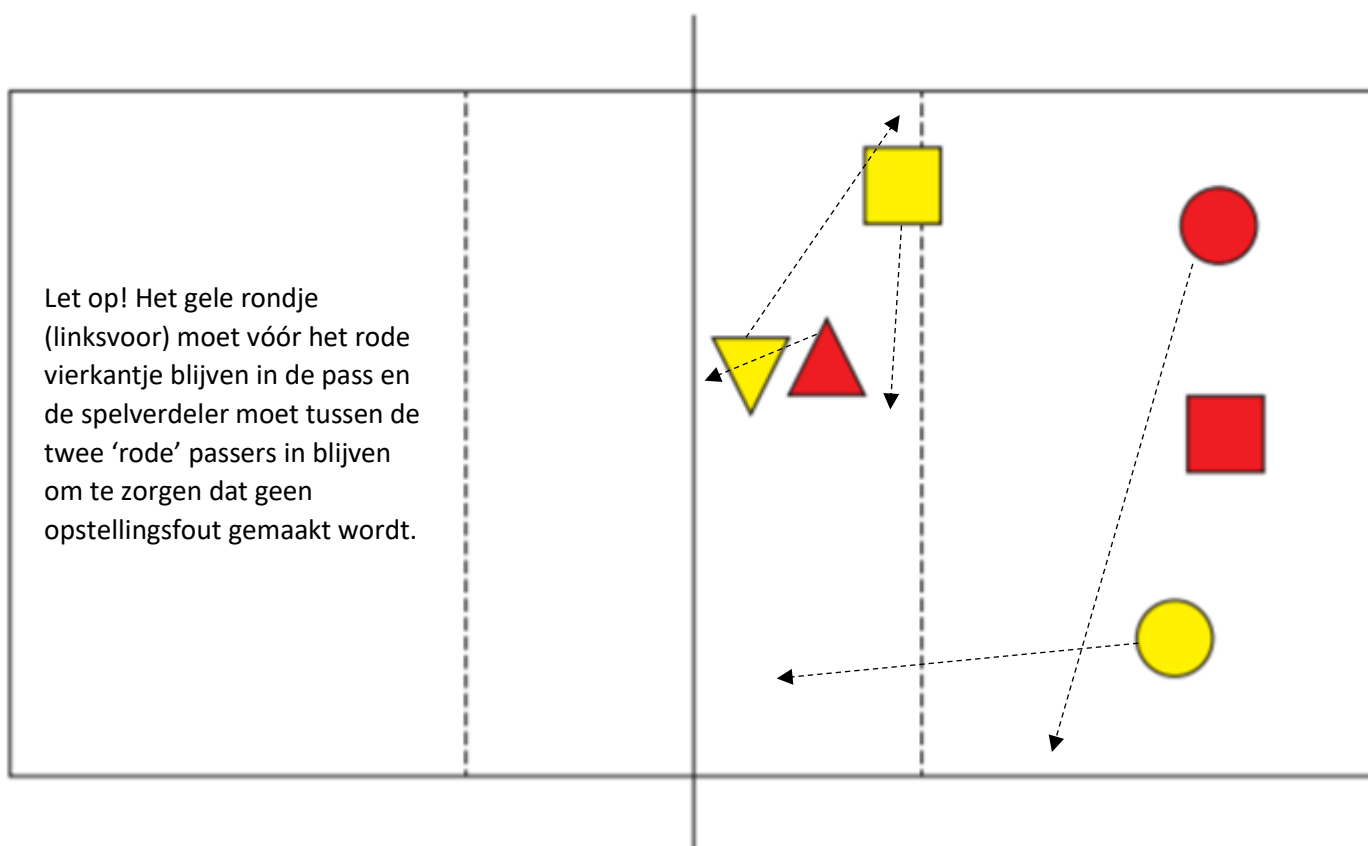

voorspeler

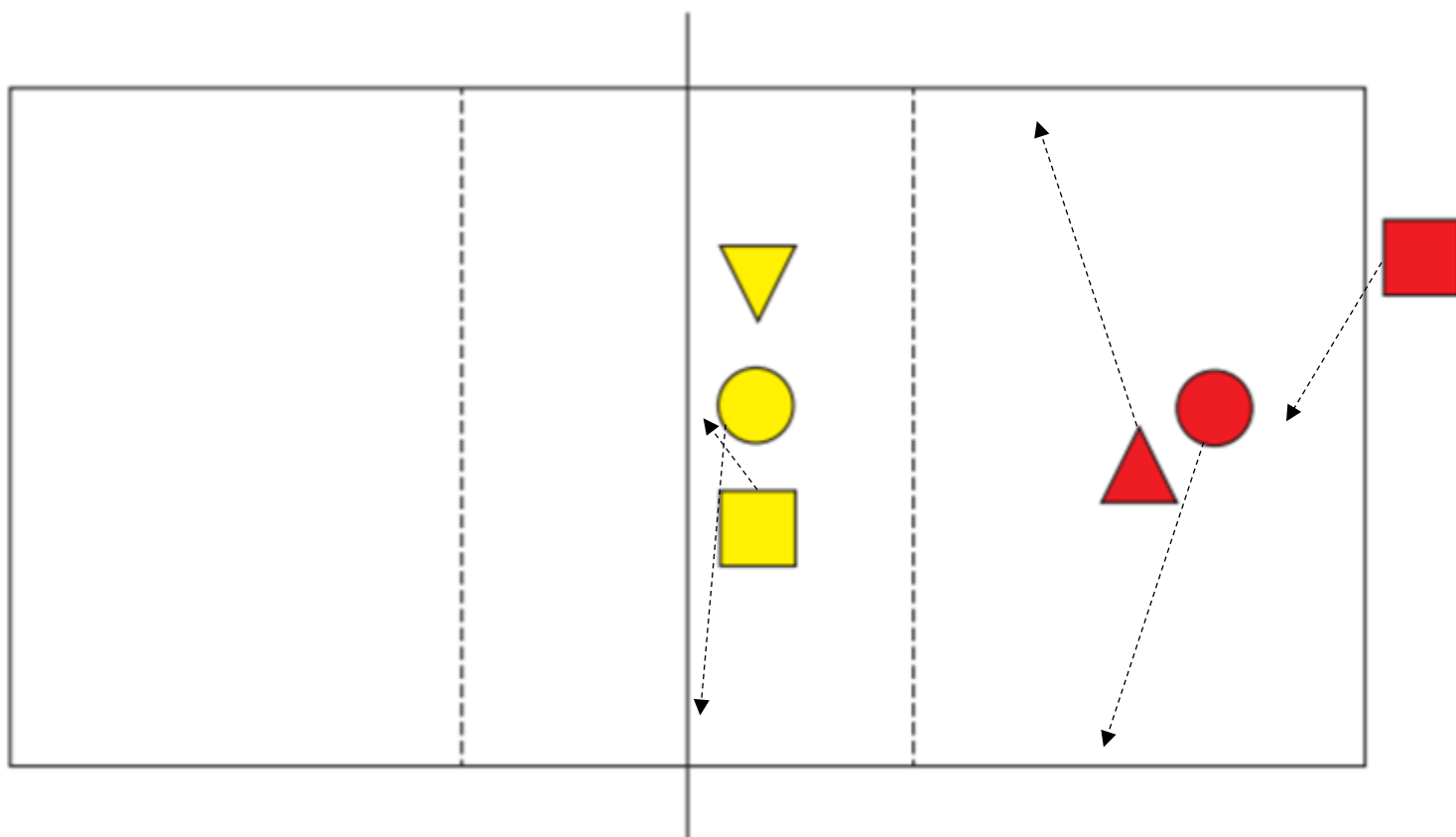
achterspeler

Let op! Het gele rondje (linksvoor) moet vóór het rode vierkantje blijven in de pass en de spelverdeler moet tussen de twee 'rode' passers in blijven om te zorgen dat geen opstellingsfout gemaakt wordt.

ROTATIE 5

Boven: opstelling bij eigen service / Beneden: opstelling bij service tegenstander

spelerverdeler

midden

diagonaal

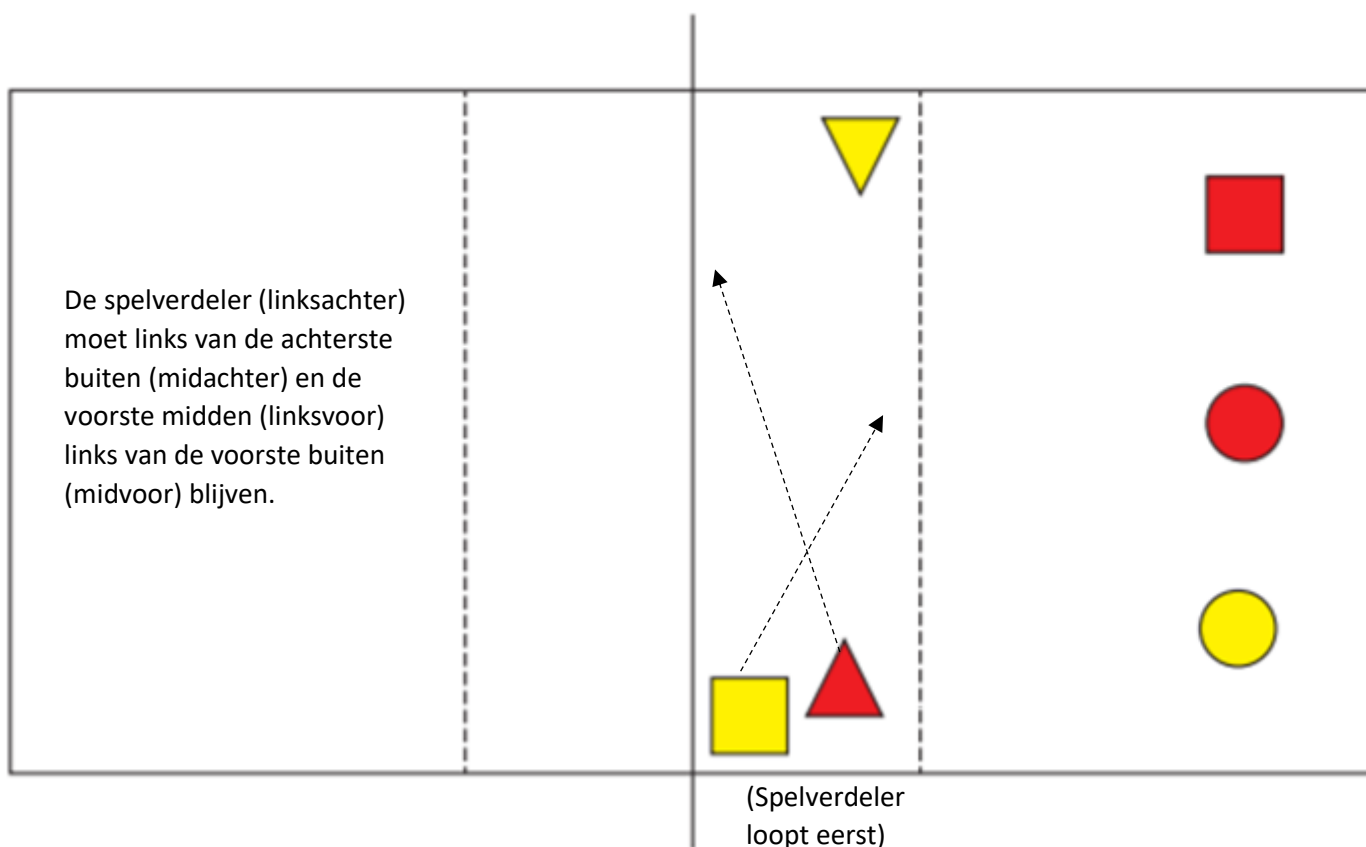
buiten

voorspeler

achterspeler

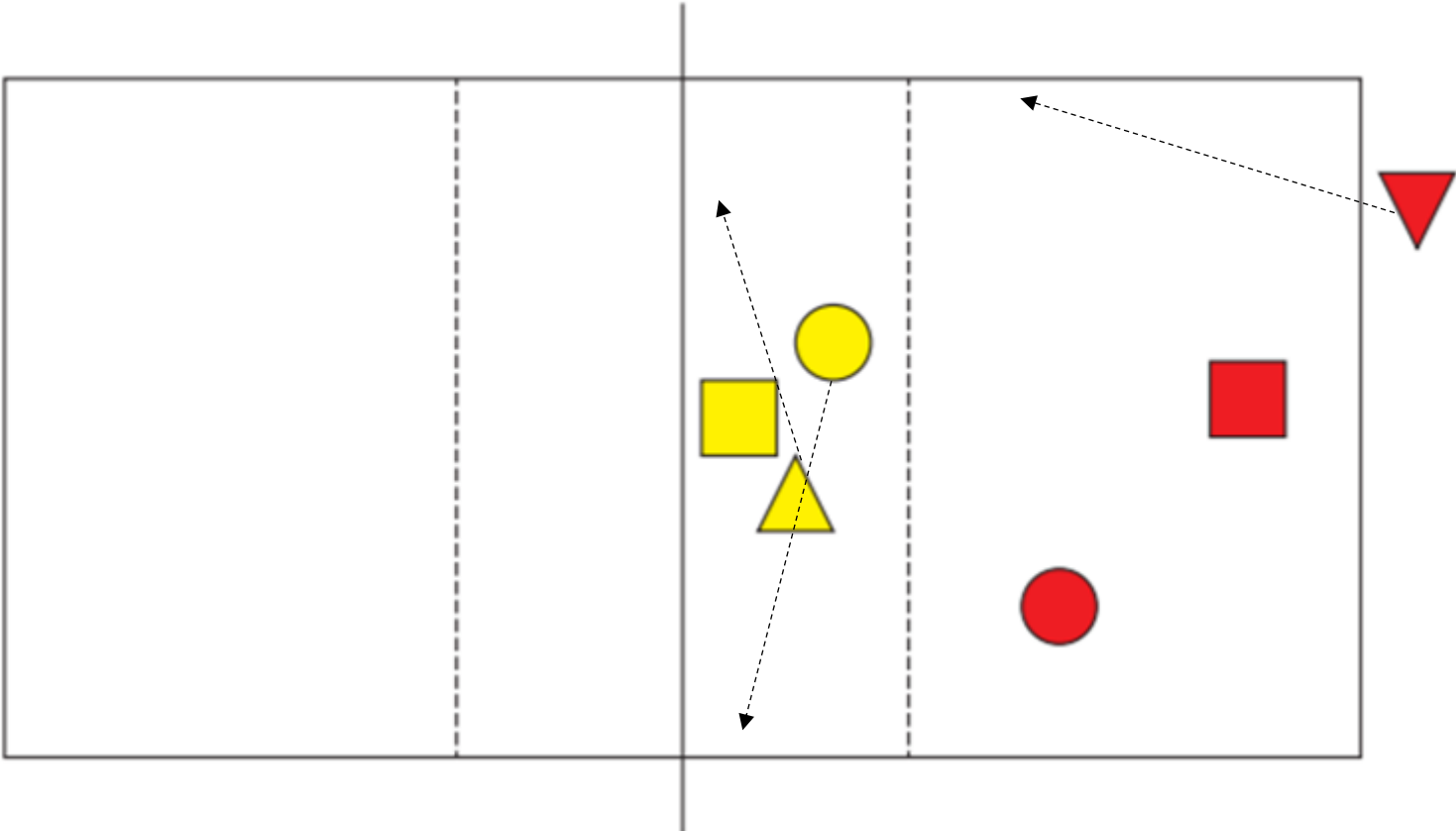

De spelverdeler (linksachter) moet links van de achterste buiten (midachter) en de voorste midden (linksvoor) links van de voorste buiten (midvoor) blijven.

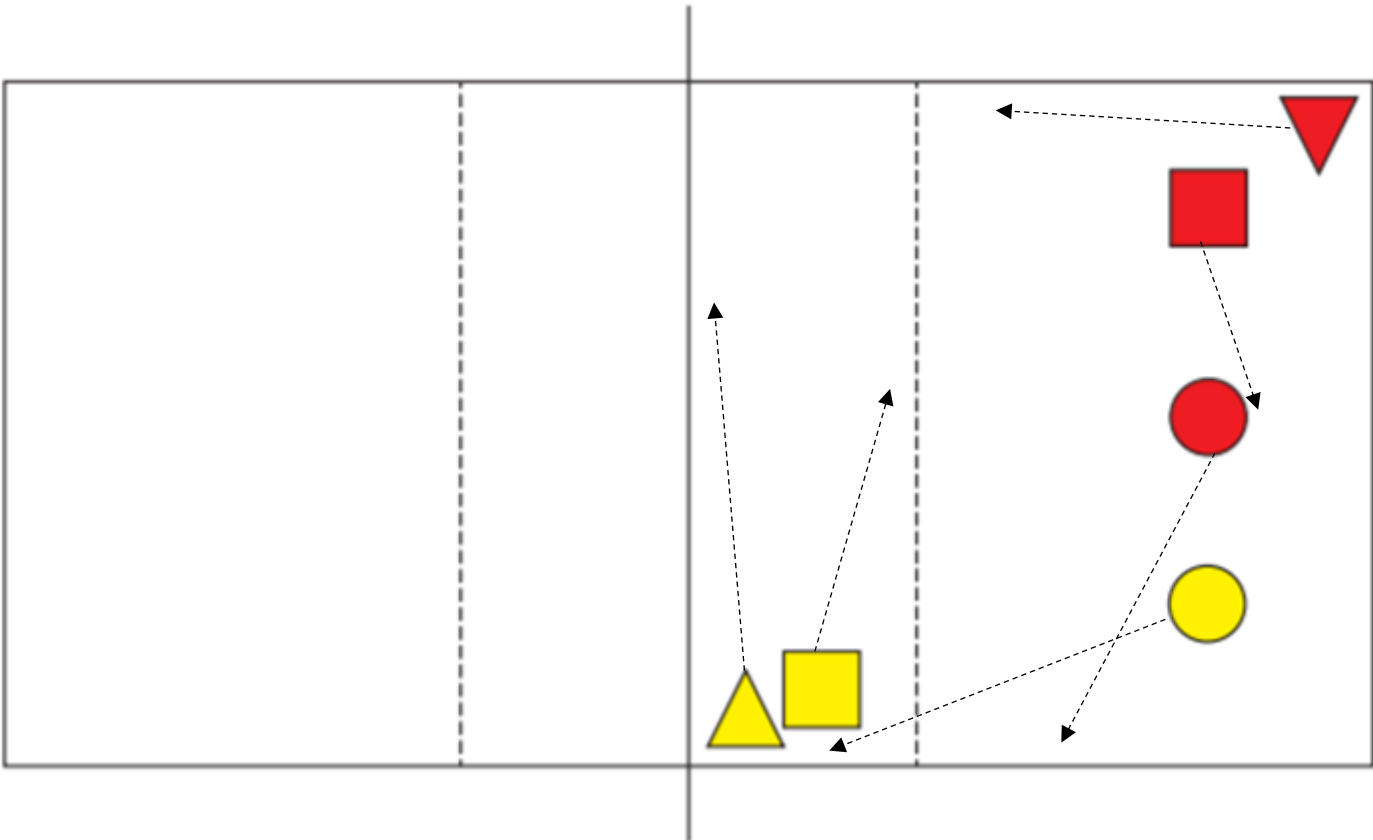
(Spelverdeler loopt eerst)

ROTATIE 4

Boven: opstelling bij eigen service / Beneden: opstelling bij service tegenstander

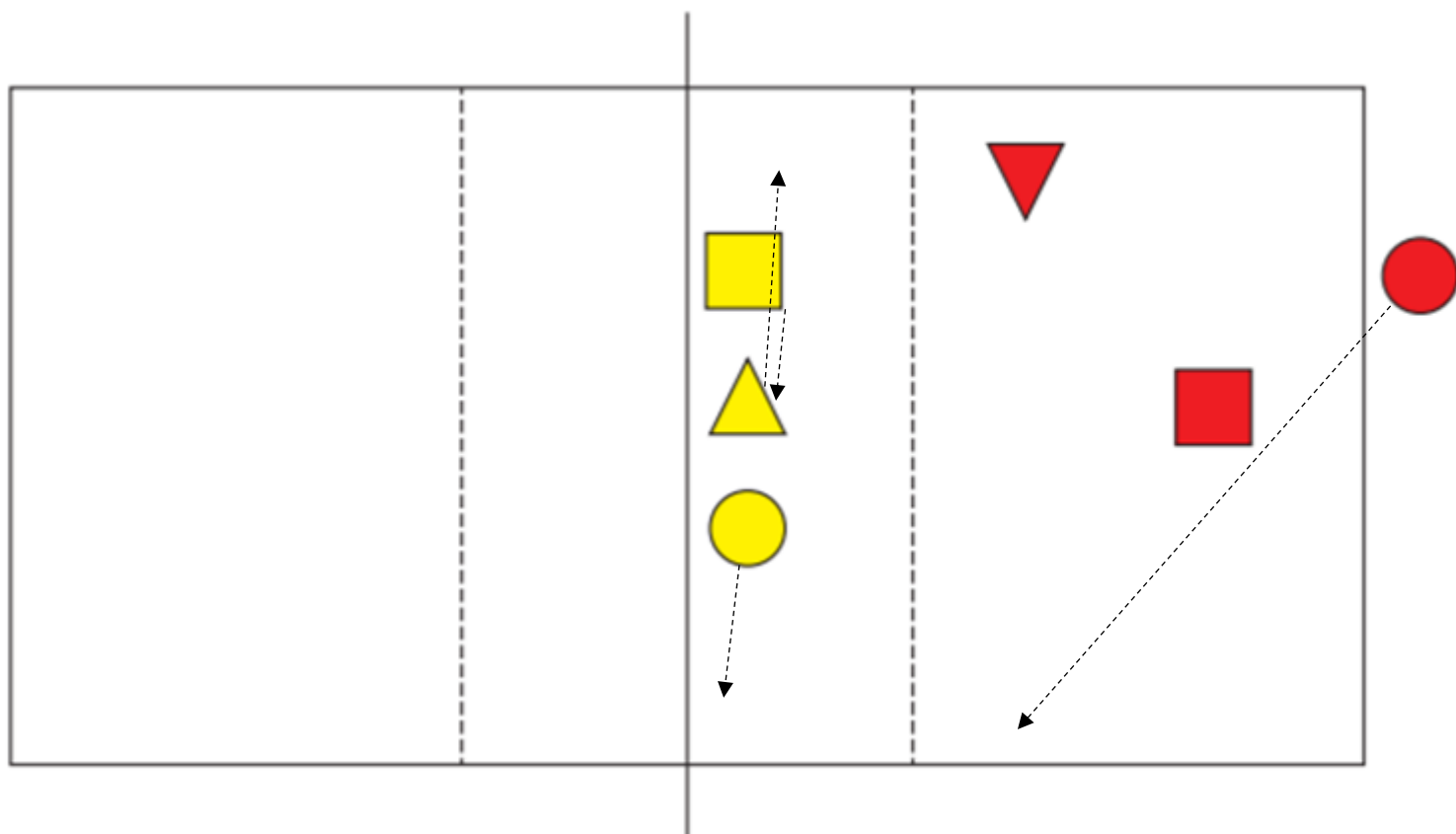

	spelverdeler		midden
	diagonaal		buiten
	voorspeler		achterspeler

ROTATIE 3

Boven: opstelling bij eigen service / Beneden: opstelling bij service tegenstander

spelverdeler

midden

diagonaal

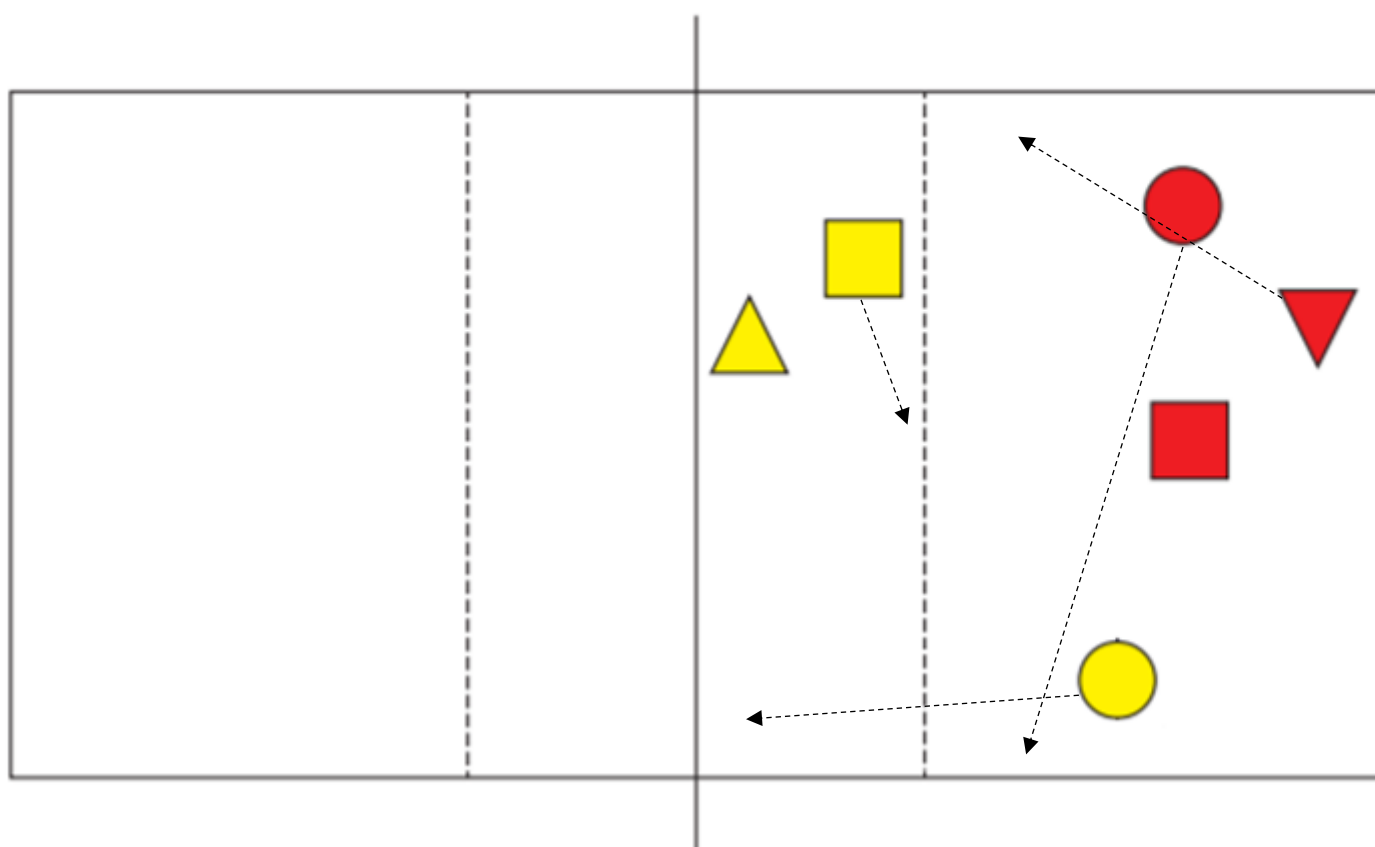
buiten

voorspeler

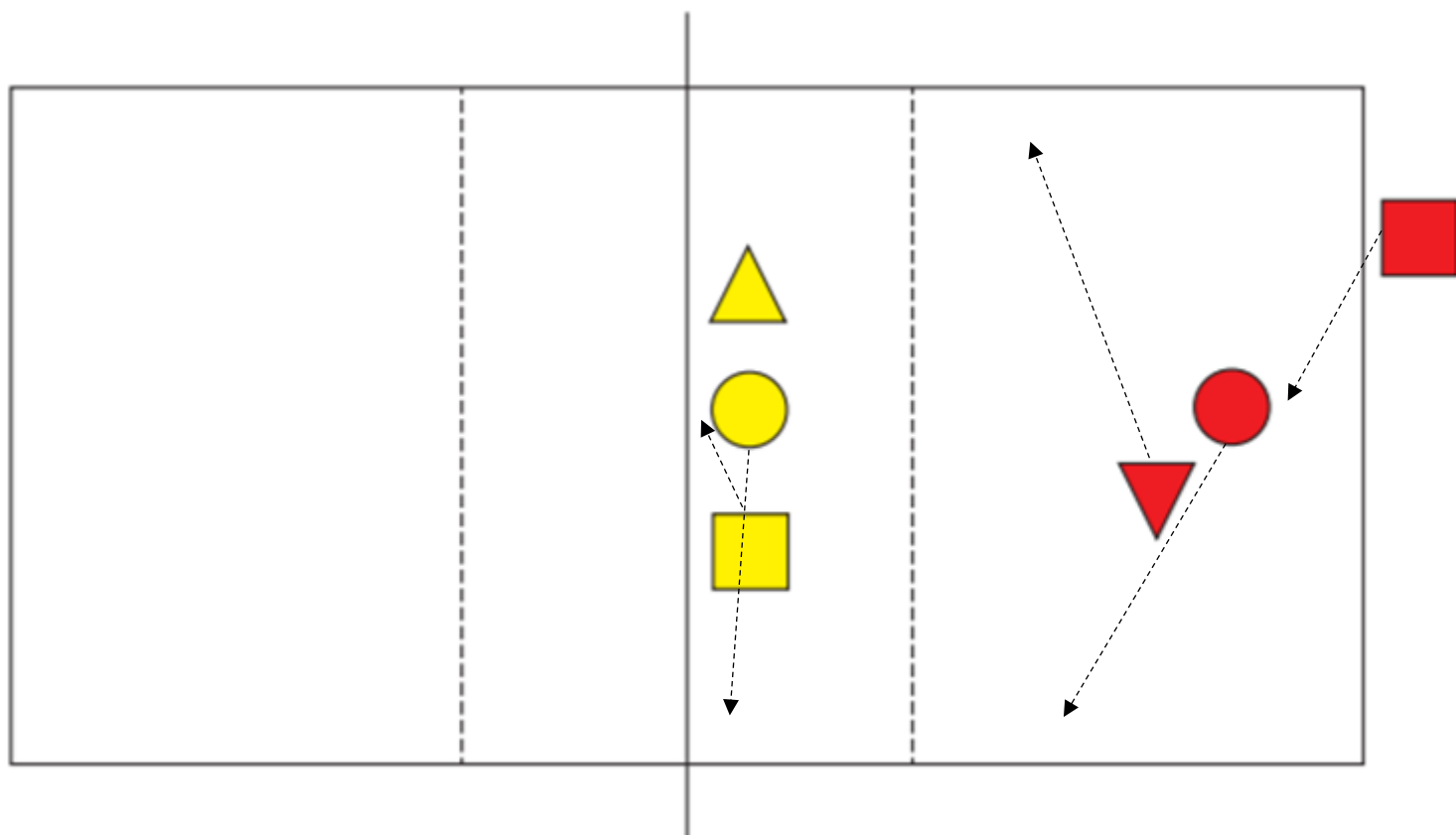

achterspeler

ROTATIE 2

Boven: opstelling bij eigen service / Beneden: opstelling bij service tegenstander

spelverdeler

diagonaal

voorspeler

midden

buiten

achterspeler

